

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC777 a en b
Zaaknummer Klachtencommissie 2015W1384 (1) en (2)

datum uitspraak 23/06/2016

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,

te voldoen door:

de Congregatie van de Fraters van Tilburg (c.m.m.),
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 11 februari 2016, tezamen met twee adviezen van de Klachtencommissie, te weten:

a. het advies van de Klachtencommissie d.d. 17 december 2015 met zaaknummer 2015W1384(1), waarin het seksueel misbruik gepleegd door frater [naam 1] gegrond is verklaard. Ook is ter griffie ontvangen de brief van 28 december 2015, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen.

b. het advies van de Klachtencommissie d.d. 17 december 2015 met zaaknummer 2015W1384(2), waarin het seksueel misbruik door frater [naam 2] gegrond is verklaard tezamen met de brief van 28 december 2015, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen.

Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij mailbericht d.d. 25 mei 2016 heeft de secretaris van de Compensatiecommissie verzoeker en verweerder bericht dat de Compensatiecommissie na bestudering van de aanvraag de aanvraag direct heeft ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik'.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in de adviezen van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker komt uit een arm arbeidersgezin, waar door de ouders veel alcohol gedronken werd. Geen van de kinderen had een goede band met de ouders. Ieder zocht zijn eigen weg. Toen verzoeker op [datum] of [jaartal] naar het [instituut] van de Fraters van Tilburg ging, was dat voor hem aanvankelijk een zegen. Dit betekende voor hem eten en regelmaat. Verzoeker had veel respect voor de fraters.

a. Seksueel misbruik door frater [naam 1] (advies Klachtencommissie d.d. 17 december 2015, 2015W1384 (1))

In het vierde of vijfde jaar, rond [jaartal], lag verzoeker met een hersenschudding in de ziekenboeg. Wijlen [burgerlijke naam 1] (hierna: frater [naam 1]) kwam bij verzoeker op zijn bed zitten en vroeg: 'Zit jij ook wel eens aan je piemel?' Vervolgens zei frater [naam 1]: 'Onze Lieve Heer vindt het helemaal niet erg als er iemand aan je piemel zit', waarna hij aan verzoeker vroeg of hij aan zijn piemel mocht zitten. Hierop betastte frater [naam 1] de penis van verzoeker, waardoor de penis van verzoeker stijf werd. Vervolgens haalde frater [naam 1] zijn eigen penis uit zijn broek en vroeg aan verzoeker om die te betasten, hetgeen verzoeker heeft gedaan totdat frater [naam 1] een orgasme kreeg. Niet lang daarna heeft frater [naam 1] -toen verzoeker voor een controle terug was op de ziekenboeg- verzoeker opgedragen hem af te trekken en oraal te bevredigen, hetgeen verzoeker heeft gedaan. Frater [naam 1] kreeg een orgasme in de mond van verzoeker.

Ook heeft frater [naam 1] een keer geprobeerd om verzoeker te verkrachten. Op de slaapzaal kwam frater [naam 1] naar verzoeker en vroeg hoe het met hem ging en greep daarbij naar zijn eigen geslachtsdeel. Hiermee bedoelde frater [naam 1] dus hoe het met de penis van verzoeker ging. Vervolgens pakte frater [naam 1] de penis van verzoeker vast, die stijf werd. Frater [naam 1] begon verzoeker vervolgens oraal te bevredigen en verzoeker heeft dit ook bij frater [naam 1] moeten doen. Op enig moment moest verzoeker zich van frater [naam 1] omdraaien, waarna frater [naam 1] met zijn penis tegen de anus van verzoeker aan begon heen-en-weer te bewegen.

Dit deed pijn. Verzoeker liet frater [naam 1] duidelijk merken dat hij dit niet wilde, waarop frater [naam 1] stopte.

Ook na de zwemlessen heeft frater [naam 1] verzoeker betast aan zijn penis en droeg hij verzoeker op hem (frater [naam 1]) af te trekken. Telkens maakte frater [naam 1] aan verzoeker duidelijk dat hij zijn mond moest houden. Tijdens het jaarlijkse uitje naar de bossen van [naam bossen] wist frater [naam 1], tijdens het stoeien, de penis van verzoeker te betasten. Dit was de laatste keer dat frater [naam 1] verzoeker aanraakte. Het seksueel misbruik door frater [naam 1] stopte abrupt na anderhalf jaar.

Samenvattend heeft frater [naam 1] gedurende anderhalf jaar de penis van verzoeker bij diverse gelegenheden, in ieder geval tien keer, betast en afgetrokken en zo'n twee keer per week gepoogd om verzoeker te benaderen. Ook heeft hij verzoeker oraal bevredigd. Verzoeker moest op zijn beurt frater [naam 1] aftrekken en oraal bevredigen. Eenmaal heeft frater [naam 1] geprobeerd verzoeker anaal te penetreren. Verzoeker was bij aanvang van dit seksueel misbruik 14 jaar oud.

b. Seksueel misbruik door frater [naam 2] (advies Klachtencommissie d.d. 17 december 2015, 2015W1384 (2))

In het vierde jaar, rond [jaartal], kreeg verzoeker met [burgerlijke naam 2] (hierna: frater [naam 2]) te maken. Frater [naam 2] gaf les aan de groep van verzoeker. Op een dag heeft frater [naam 2] het blote geslachtsdeel van verzoeker betast door met zijn hand in de korte broekspijp van verzoeker te gaan. De anderen konden niet zien wat frater [naam 2] deed, aangezien het plaatsvond in de schoolbank, een bureautje met een klep ervoor. Voornoemde betastingen hebben ongeveer twee keer plaatsgevonden. Daarnaast heeft frater [naam 2] zich twee keer tegen verzoeker aangedrukt bij de toiletten. Daarbij pakte frater [naam 2] de hand van verzoeker vast en legde die op zijn penis. Verzoeker voelde de erectie van frater [naam 2] tegen zich aan. Ook raakte frater [naam 2] verzoekers penis aan. Frater [naam 2] zei tegen verzoeker dat hij hem wel mocht en graag meer met hem wilde doen. Doordat verzoeker frater [naam 2] wist te ontwijken, heeft verdergaand misbruik door frater [naam 2] niet plaats kunnen vinden. Verzoeker was bij aanvang van dit seksueel misbruik 13 jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van de schriftelijke adviezen van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1 a en b, gegeven naar aanleiding van de klachten van verzoeker. In voornoemde adviezen zijn de klachten van verzoeker tegen de twee in overweging 2 genoemde personen gegrond verklaard. Deze adviezen zijn voorzien van de schriftelijke beslissingen van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagden tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt -het misbruik van de beide daders gezamenlijk beoordelend, maar daarbij vaststellend dat het misbruik dat door frater [naam 1] alleen is gepleegd ook zou leiden tot een indeling in uitzonderlijk misbruik- tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op jonge leeftijd van 13 jaar.

- Het misbruik heeft lang, te weten gedurende meer dan anderhalf jaar, plaatsgevonden toen verzoeker 13 en 14 was.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen over en weer, gedwongen oraal seksuele handelingen over en weer, een poging/pogingen tot anale verkrachting die tot pijn bij verzoeker leidde en ‘aanrijden’ tegen het lichaam van verzoeker
- Het misbruik heeft regelmatig, in ieder geval meer dan 10 keer plaatsgevonden, terwijl verzoeker zo’n twee keer per week werd benaderd.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment ‘thuis’ was voor verzoeker en ook binnen de school van het tehuis, waardoor zijn gevoel van veiligheid in meerdere opzichten ernstig werd geschaad. Daarbij kwam dat hij maar weinig naar huis kon.
- Er was sprake van seksueel misbruik door meerdere, te weten twee, ouders.
- Verzoeker was verhoogd kwetsbaar niet alleen door zijn thuissituatie, maar vooral door zijn ernstige visuele handicap.
- Beide ouders waren zich bewust van verzoekers visuele handicap.
- Verzoeker werd gemaand te zwijgen.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ zoals bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade ‘zonder gerede twijfel’ aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 In gevallen waarin sprake is van een indeling in categorie 5 (onder meer wegens uitzonderlijk misbruik) dient verzoeker - gelet op artikel 19 van de Compensatieregeling - gelegenheid te krijgen vermogensschade ten gevolge van het seksueel misbruik aannemelijk te maken. De in dat kader relevante vraag is of een slachtoffer in de hypothetische situatie waarin hij niet seksueel zou zijn misbruikt, meer zou hebben verdiend en/of minder kosten zou hebben gemaakt, dan thans in zijn leven het geval is geweest.

Verzoeker heeft in het aanvraagformulier niet aangegeven dat van vermogensschade sprake is. Evenmin zijn in de adviezen van de Klachtencommissie aanknopingspunten te vinden die wijzen op vermogensschade die is ontstaan door het seksueel misbruik. Ter verheldering van dit punt heeft de secretaris van de Compensatiecommissie op 27 mei 2016 met verzoeker gebeld. Verzoeker heeft verklaard dat hij in [jaartal] vanwege zijn visuele handicap is afgekeurd voor werk. Verzoekers situatie zou -in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik- in dat opzicht niet wezenlijk anders zijn geweest dan zijn huidige situatie. Dit houdt -spijtig genoeg- verband met zijn handicap. Het voorgaande betekent dat de Compensatiecommissie niet kan adviseren tot het vergoeden van vermogensschade. Verzoekers standpunt stemt hiermee overeen. Hij heeft in voornoemd telefoongesprek met de secretaris van de Compensatiecommissie besproken dat zijn aanvraag dan ook dient te worden verstaan als een aanvraag voor alleen smartengeld.

4.6 Uiteraard kan verzoeker wel aanspraak maken op een aanzienlijke vergoeding voor smartengeld. Er is sprake geweest van langdurig en ernstig seksueel misbruik dat verzoeker frequent en jarenlang, althans anderhalf jaar, is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden. Er is bovendien sprake geweest van misbruik door twee daders. De Compensatiecommissie betreft in haar oordeel ter vaststelling van de hoogte van het seksueel misbruik ook nadrukkelijk het feit dat verzoeker ernstig visueel beperkt is wegens zijn beperkte (aangeboren) visus van zo'n [percentage] %, waardoor hij ten tijde van het misbruik extra kwetsbaar was, hetgeen de daders wisten. Dat maakt het seksueel misbruik des te schrijnender en schokkender.

Uit de door verzoeker overgelegde stukken, waaronder de brieven d.d. [datum] en [datum] van [naam expertise centrum] (expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen) blijkt de impact die het seksueel misbruik op verzoeker heeft en heeft gehad. Verzoeker had in zijn ouderlijk gezin de rol van het 'slechtziende kind' en werd daar niet altijd op waarde geschat, aldus [expertise centrum]. Vervolgens vond het langdurige en ernstige seksueel misbruik plaats, hetgeen een grote invloed heeft (gehad) op verzoekers persoonlijke ontwikkeling en identiteit(svorming). Het heeft zijn normbesef en zijn gedrag en in feite zijn hele leven in negatieve zin beïnvloed, aldus [expertise centrum]. Hij is in de jaren nadien gebukt gegaan onder gevoelens van schaamte; hij heeft zich jarenlang minderwaardig, onzeker en niet serieus genomen gevoeld. Dit leidde tot gevoelens van somberheid. Ook tijdens een recent ondergane intensieve revalidatie in verband met zijn handicap belemmerden herinneringen aan en emoties over het seksueel misbruik zijn revalidatie. Het seksueel misbruik heeft bovendien een negatieve invloed op verzoekers relatie met zijn naasten (echtgenote, kinderen en verdere familie).

Verzoeker heeft tot zeer recent niet over het seksueel misbruik kunnen spreken. Inmiddels is hij door zijn huisarts verwezen naar psycholoog, aldus de brief van [expertise centrum], alwaar hij thans onder behandeling is.

De hierboven genoemde psychologische gevolgen zijn aspecten die de Compensatiecommissie mede betreft bij de bepaling van de hoogte van het smartengeld. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel. Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €35.000,- voor immateriële schade (smartengeld) geadviseerd dient te worden.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat het hierna te vermelden bedrag voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak aan verzoeker een bedrag van €35.000,-- te betalen.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 23/06/2016 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter